

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru meseriașii pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 8 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-ore publicare.

Revista politică.

Croații au vorbit în Pesta și diarele unisono glorifică sîrbarrea înfrățirii dintre maghiari și croați. Și cum sînt se sîrbeze mărșul act al înfrățirii, cînd deputații croați esmiși în dieta din Budapesta s'au prezentat în corpore la ministrul president Tisza, și s'au insinuat în toată forma.

Noi vom nota bine lucrurile întemplate. În Croația elementele radicale au pășit cu mare forță și știm pe ce cale li s'a tăiat voia de a mai continua cu radicalismul. Cu toate acestea vorbitorul deputaților croați aruncă grea învinuire asupra contrariilor sei politici, cînd dice că aceștia la alegerile trecute s'au nisuit a resturna actuala ordine în stat.

Partida dela putere în stat constituțional are a lucra spre demolirea spiritelor iritate. În Croația elementele turbulente prin insinuașea partidei naționale întru nimica nu vor perde din influința lor, și partida națională încă nu va câștiga mare valoare nici în fața ministrului president unguresc, nici în fața opiniunii publice în Croația.

Corpurile legiuitoare în România s'au deschis astăzi. Alegerile în camera și senat sunt guvernamentale. De tot desmembrată și impotentă se arată a fi opozițiunea în România. O parte în frunte cu diariul născut din norocoasa combinație a diarelor de odinioară „Timpul” și „Binele Public” s'a pus în pasivitate, alta cu organul „Adevărul” în frunte, a fost pentru activitate în fața alegerilor. În fine pelângă Catargiu-Vernescu-Dumitru Brătianu și Coșălciceanu o umbră de opoziție se pare a fi cea a domnului C. A. Rozetti.

Precînd cele trei grupuri amintite fac opoziție, junii conservatori cu diariul „România Liberă” în frunte s'au apropiat de guvern. Se vorbește de intrarea domnului Maiorescu, Carp și Th. Rosetti în guvern. Dăm această versiune sub toată reserva. Diaristica dela noi se ocupă foarte puțin și de multe ori de tot superficial cu afacerile interne din România. Lucru este ușor de esplicat. Fără de a trăi în București și fără de a studia trecutul politic al bărbaiților români de stat și caracterul lor nepătat, este greu a te declara în o parte sau alta. Și aceasta cu atât mai vîrtos cu cât diaristica dela noi în această privință a urmat politică sentimentală. Una iubea pe liberali și condamna pre conservativi, ceialaltă glorifică pe conservativi în injura pre liberali.

Noi generațiunea tînără crescuți în această școală, trebuie să observăm foarte multe și foarte

bine spre a potea vorbi obiectiv și în cunoștință de cauză.

Parlamentul Bulgariei este intrunit și tocmai desbate budgetul pentru anul 1885. De interes pentru noi este să știm, că ministrul bulgar de războiu a cerut un credit soplementariu spre scopuri militare, totodată a înaintat dietei și un proiect, în puterea căruia servițiul activ militar dela 2 ani va fi a se statori cu 3 ani.

Totodată se publică și o nouă organizare a armatei bulgare. Vor rămănea neschimbate cele 24 de druzine, cu 8 regimente din căte trei druzine. În urma acestei organizări s'a înmulțit numărul ofi-cirilor cu 24, și anume cu 8 comandanți de regimente, 8 oficiri la administrațiune și 8 comandanți de companii. Bugetul militar în urma acestei organizări s'a urcat cu 109, 878 franci pe an. La posturile de comandanți în regimente sunt aplicați oficiri ruși, și în locul lor la posturile de comandanți în companii se aplică oficiri Bulgari.

Procesul Kleeberg-Marlin.

În numărul trecut am anunțat începerea per-tractărei finale în acest proces senzațional.

Înainte de a trece la lucrurile proprii procesului, vom aminti că locurile pentru public erau toate ocupate cu public distins, mai cu seamă honorațiori dela administrațiune și advocați.

După ce judecătorii și au ocupat locul fură con-duși în sală delicenții. Escortat de un sergent dela tribunal și doi gendarmi cu baioneta la pușcă întră în sală mai întâi Anton Kleeberg. De un exterior plăcut, îmbrăcat după modă, cu obrazii roși, Kleeberg face impresiune foarte bună asupra omului. Nici un semn de agitațiune în față și mișcări, purtare naturală, așa că acest băiat se pare a se fi împăcat cu soartea. Deadreapta lângă el șede servi-toriul dela țella în care este el închis.

Tot sub asemenea escortă întră în sală și Marlin Robert. Privirea lui întunecată și schimonosită, stîngăcia în salutare și ținuta trupului face peni-bilă impresiune asupra omului.

Deadreapta lui ocupă locul servi-toriul dela chi-lia dînsului. Astfel ordinea în care șed e următoarea: Un servi-toriu de chilie, Kleeberg, ear servi-toriu de chilie, Marlin. La spatel lor un gen-darm cu baioneta la armă, la ușe salei sergentul temniței.

În fața acușaiților 12 locuri sunt ocupate de raportorii dela diare; în 2 bănci șed persoanele pă-gubite de acesti doi acușaiți.

După îndatinatele provocări la cei păgubiți ca în fassiuni să fie cu băgare de seamă la sfințenia jurămîntului, și la apărători, ca să fie conduși în apărare numai de purul adevăr, se cetește decisiunea tribunalului, prin care Anton Kleeberg și Robert Marlin se pun sub acușă, apoi decisiunea tribu-nalului, în sensul căreia, al treilea complice, ad-voacatul Rudolf Marlin, pe basa opiniunii medicilor Dr. König și Dr. Fülöp despre starea mintală a advocatului Marlin, care e transportat în casa ne-bunilor, nu se va presenta la această pertractare. Causa încât privește pre advocatul Marlin rămăne în suspens până la o eventuală însănoășare a lui.

La Provocarea presidentului acușatul Kleeberg și spune naționalul. El este născut în Ocna, este de 22 de ani, romano-catolic, necăsătorit, fără ocu-pațiune, sodal de curelaru, fără avere, știe ceti și șcrie, pedepsit n'a fost, dela miliție e liber, de pre-sent locuește în Sibiu.

Toate acestea acușatul le fasioează în limba maghiară, pe care o vorbește fluent.

La un semn al presidentului Kleeberg și reo-cupă locul pe banca acușaiților și la provocare se postează înainte mesei Marlin. El e născut în Si-biu, unde și locuește, de religiune romano-catolică necăsătorit, fără ocupațiune, servind în cancelaria tatălui seu din cînd în cînd ca scriitoriu, fără avere, știe ceti și șcrie, nepedepsit, și rese-vist în regi-mentul 12 de artilerie.

Ce ironie a sorței! Amândoi asasinii sunt nă-scuți în pat nelegiuit, după cum vom vedea la lo-cul competent.

Marlin vorbește nemște, și în ton foarte sfi-cios. Nu știe de câți ani este, până ce nu i se ce-tește cartea de botez, din care se vede că e de 22 de ani. Asemenea nu știe să fie învățat vre-o re-ligiune, căci la școală nime nu s'a interesat de ști-ința lui în acest obiect.

Presidentul provoacă pre acușaiți să fie cu aten-țiune la cetirea acusei, și la observarea lui Marlin că dînsul nu știe ungurește, li promise că ceea ce va fi de lipsă i se va esplica în limba germană.

Se dă cuvîntul procurorului Szabó, care după unele observări de introduțiune cetește acușă.

La locul prim amintește omorul sêvêșit la 21 Faur 1884, asupra familiei Friedenwanger și a ser-vitoarei, apoi nimicirea actelor publice aflătoare la Friedenwanger, răpirea de prețioase și aprinderea casei.

La locul seu vom reveni asupra acestor lu-cruri, cînd vom schița fassiunile acușaiților.

FOIȚA.

Clara sau Tapiseria.

De Féval.

(Traducere de D. P.)

În anul 1781, doamna Marquisa de Jaucourt locuia cu mătușă sa, domnișoara Olivia d'Audetot, în castelul Rauville la căte-va leghe departe de Cacu. Dl de Jaucourt, colonel-general al celor patru regimente Artesiane era la graniță. Marquisa avea două-deci de ani, era încântătoare; bărbatul seu, cu mult mai în etate de cât dînsa, o iubea cu pasiune. La patru-deci de ani, omul e gelos, ace-sta e lucru constat; dl de Jaucourt, poate că era și el, dar gelosia sa nu luă acele forme aspre ale soșilor din timpul vechiu: el respecta pe femeia sa și se purta față de ea cu blîndețe. Dar, și dînsa, avuse o purtare esemplară; dacă cășătoria ti adusesă sau nu o fericire deplină, aceasta era secretul seu; nimeni nu căștigase dreptul de a-i cere cont de ur-tul seu tristeța ei.

Domnișoara Olivia d'Audetot era o lungă și gălbejită tanti — Aurora, implinind, spre marea sa

părerere de rău, al optulea lustru;*); Olivia avea două mari pasiuni pe lume: Parisul și cășătoria.

Remăsese tot fată și trăia la țară.

Acest indoit nenoroc făcea arțăgos și invidios caracterul seu ce din fire nu era de neînțeleș: cea dintăiu ocupațiune a sa pe acest pămînt era de a nu da pace nepotei sale care i suferea cu o răb-dare angerească.

Rauville, casa vechiă, jumătate ruinată, avea o înfățișare ursuță: acoperișul tugiuit își ascundea plăilele de ardesiă sub un gros muschiu mucigăios. D. de Jaucourt mai avea și alte pămînturi, dar Rauville ti plăcea cu deosebire. La plecare, și mărțurisise dorința de a vedea pe femeia sa locu-ind aci în timpul lipsei sale. Domnișoara Olivia strigase cât putuse; comitesa totdeauna dispusă a se supune ordinelor soșului seu, părăsi Parisul fără a murmura.

Intră această parte a Normandiei de jos, vechia clădire se bucura de un fantastic și tainic renume. D. de Jaucourt pusese să se repare pentru sine nu mai aripa dreaptă și mai tot centrul cășelor.

Despre această parte nu se vorbea nimic; dar aripa stînga da pricină la o mulțime de povesti. Era în astă aripă o cameră ai cărei cei patru pe-riți și tavanul remăsaseră neatinsi în mijlocul deră

*) Un lustru, cinci ani.

pănărei generale; o numeau: „camera tapiseriei.” Nimeni din partea locului nu dormise vre-odată în vechiul pat ce forma el singur, toată mobila acestei odăi părăsite; dar superștițiunea înlocuește mărturia simțurilor: toți știau, cu siguranță, că se petreceau acolo lucruri înfiorătoare îndată ce meșul nopței suna.

Era pe la mijlocul ernei; D. de Jaucourt lipsia de șese luni. Într'o seară, după obiceiul dîlnic, Marquisa petrecuse lungi și plicticoase țile în com-pania mătușei sale; conversațiunea, de multe ori cădută, reincepea din cînd în cînd prin vr'un sub-iect banal. D șoara Olivia d'Audetot vorbea foarte bucuros despre mode; ba și mai bucuros, vorbea rău de prietiniului seu; un singur lucru ti plăcea cu deosebire: conversațiunea sentimentală și păstorească. Marquisa se prefăcea că ascultă cu o binevoitoare băgare de seamă, dar răspundea după întemplantare; gîndul nu-i era la ceea ce se vorbea.

— Nu ai primit încă nici o știre dela D. de Jaucourt? i tr bă d șoara Olivia, ce tocmai și ara-tase toată admirațiunea ce-i pricinuia Blomberis al lui Florian.

Comitesa păru că se deșteaptă la această in-trebare.

— Da, am priimit, răspuse ea.

— Ce și mai spune acest iubit comite? reluă d șoara d'Audetot.

Urmează apoi raptul săvârșit la 22 Octombrie 1883 la văduva Elisa Göckel și maltratarea acesteia.

Amintește mai departe cele 10 cazuri de foc întâmplătoare în toamna anului 1883 despre care e arăși la locul lor.

Vin apoi 8 cazuri de furt, și unul de înșelătorie săvârșită asupra lui Nicolau Barac din Alămor, căruia Marlin i-a înșelat 2 note de câte 50 fl., în fine mai multe falsificări de documente.

După acest registru de crime, furturi și transgressiuni procurorul propune facerea pertractărei finale.

Fasiunea lui Kleeberg.

Marlin fu escortat afară. Fasiunea se face asupra tactelor în ordinea lor din acusa procurorului.

La provocarea presidentului Kleeberg începe mărturisirea despre omorul dela Friedenwanger, mai întâi în limba maghiară, apoi îndată în cea germană pe care o vorbește cu mai mare înlesnire.

Kleeberg istorisește circumstanțial că el și Marlin tînărul au hotărât să despoaie pre Dr. Friedenwanger de avere. Spre acest scop, la sfătuirea și îmbărbătarea avocatului Marlin, ei s'au pregătit cu instrumentele necesare.

Au luat la sine niște picioare de fer dela un cuptoriu vechiu aflătoriu la Kleeberg în curte, fiecare câte un asemenea picior, preste acestea Kleeberg a mai luat un cuțit ascuțit, pre care tot ei l'au fost furat din o ospătărie, un stilet mic și astfel înarmați au încercat să intre în casă la Friedenwanger.

Prima încercare nu li-a succedat. Kleeberg istorisește că la prima încercare înarmați după cum am amintit, el și tînărul Marlin au intrat în casa medicului Friedenwanger, ear Marlin avocatul sta strajă la poartă. Notăm că tînărul Marlin era amic de casă la Friedenwanger. Au cerut să li se estradeie un orologiu de aur, pe care l'a fost amanetat Marlin. Muera lui Friedenwanger deschide cassa verthemiană și scoate orologiu.

Pre când Friedenwanger și soția sa priveau orologiu Marlin face semn cu capul lui Kleeberg să loviască, acesta însă a dat semn negativ.

În aceasta Kleeberg întreabă că cu cât este amanetat orologiu, și la răspunsul primit că sunt a se solvi 5 fl., el făcând affront lui Marlin pentru cuvântul că acesta i-a spus că este a se solvi numai 4 fl. și sub pretextul că le lipsește un floren, au eșit din casă.

Eșii afară avocatul Marlin i-a ocărât pentru necurașii lor, și li-a spus că la procsima ocaziune să beie vin spre a căpăta curagiu.

La 21 Faur 1884 au beut băeții curagiu, și au luat picioarele de sobă, Kleeberg cuțitul și la oarele 8 s'au dus la Friedenwanger. Familia era acasă. Bărbatul și muera ședeau la masă și jucau șac, servitoarea ședea pe un scaun lângă fereastră, băiatul de 4 ani, micuțul Hermann lângă maicăsa pe canapea.

Sub pretextul că voiesc să elibereze un medalion amanetat de Marlin, se cere acest medalion. Se scoală muera de pe canapea, deschide cassa verthemiană, scoate o cutie cu prețioase și o pune pe masă. Cu bărbatul împreună se pleacă spre a căuta între obiecte medalionul. Atunci la un semn dat de Marlin ambii scot picioarele de sobă ascunse în

măneacă la palton, și Kleeberg toacă în cap pe Friedenwanger, Marlin pe femeia acestuia, cari la moment cad amorțiți. Încă vre-o două lovituri, și Kleeberg scoate cuțitul și taie gâtul victimei sale.

Pe când era el gata cu această operațiune, Marlin a fost tocat în cap și pe băiat și pe servitoare, Kleeberg s'a pus apoi și le-a tăiat și acestor trei victime berigata.

Până când el era ocupat cu tăiatul de gât Marlin a deșertat cassa verthemiană, a dat toate documentele lui Kleeberg, care le-a aruncat în sobă și le-a dat foc. Luând Marlin la sine toate prețioasele din cassa, a intrat în cancelaria lui Friedenwanger, i-a deschis masa de scris, ia scos toate documentele, și le-a dat foc în mijlocul casei, asemenea a ars cărțile despre stacerile lui Friedenwanger. Eșind afară strigă lui Kleeberg: „Vină că deja arde.“ Acesta având tocmai în mână lampa cu petrolu, o aruncă în un pat. Es apoi afară, și după sine incuie ușa la casă. Asemenea incuie și ușa la poartă, aruncând cheia în grădina vecină.

Obiectele de cari s'au folosit la acest cumplit măcel le-au învăluit în un ștergar, și leau pitulat sub pod lângă spitalul civil, apoi liniștiți s'au dus acasă. Ajuns acasă aude signalul de foc, și fuge de stânge focul la casa lui Friedenwanger, aprinsă de el însuși.

Kleeberg istorisește că acest omor s'a făcut la indemnul avocatului Marlin, și cu consensul acestuia.

Spațiul nu ne iartă să ne întindem la detaiuri, vom trece deci la fasiunea lui Marlin.

Fasiunea lui Marlin.

Cele fassionante de Kleeberg sunt în stare se sdruncine până în temelie chiar și inima cea mai impetrită. Cele ce urmează însă, fasiunea lui Marlin, întrece ori ce închipuire o vom schița amintind momentele principale.

Marlin începe prin declarațiunea, că el nici nu știe ce trebuie să spună asupra acestui omor. Lucrul stă astfel. Apoi ne spune că tatăl său, avocatul Marlin a stat pe picior rêu cu Dr. Friedenwanger. Ca avocat al acestui usurariu, căci în adevăr mare usurariu a fost nenorocitul de Friedenwanger, ca avocat, al acestui usurariu, Marlin după spusa acusatului a avut cu el multe daravere. Densul nu le cunoaște mai de aproape, destul că Marlin era mâniaș foc pe Friedenwanger, și la amenințat că-l va împușca pe stradă.

Aușind apoi avocatul Marlin pre acușăi vorbind despre răpirea făcută la Göckel i-a laudat, și a șis: astfeliu de oameni 'mi plac mie, căci cu ei a-și pute funda o republică, și la o eventuală revoluție aș fi un al doilea Robespierre. Ia impintinat apoi să omoare pe acest usurariu, căci nu e pagubă de el, s'a dus cu ei la 20 Ianuaru — fasiunea lui Kleeberg — în strada unde ședea Friedenwanger, a stat strajă la poartă, i-a înfruntat pentru necutezanță, numindui muierotcă, le-a dat sfatul să beie curagiu, le-a dat spre acest scop 2 fl. să-și cumpere vin. Și-au cumpărat apoi vin, au beut în casă la Kleeberg, s'au dus la Friedenwanger, și după cele spuse de colegul său, au omorit familia întreagă.

Spusele lui Marlin în ce privește uciderea persoanelor difer de ale lui Kleeberg. Marlin recunoaște că el a ucis pe femeie, nu poate afirma însă cu pozitivitate, că tot el a ucis și băiatul și servitoarea.

După ucidere Marlin istorisește că el a mere în cancelaria usurarului, a luat toate contractele acestuia, între cari o sumă de pretensiuni ale tatălui său, le-a rupt în două, apoi le-a dat foc; repește cele spuse de Kleeberg privitoriu la ascunderea instrumentelor, cu cari s'au folosit la aceste crunte acte selbatice.

În fine spune că a raportat tatălui său despre cele întâmplătoare, despre nimicirea documentelor, și acesta i-a șis că este bine.

Vom mai aminti din fasiunile lui Marlin următoarele. Avocatul Marlin a instruat pe acești oameni tineri, ca ei să taie gâtul victimelor. Cu chipul acesta lumea va crede, că fapta fu săvârșită de jidani pentru cuvântul, că femeia a trecut dela legea mosaică la legea creștină. Mai departe avocatul Marlin i-a instruat, ca la cazul de vor fi trași în cercetare să nege cu încăpăținare, densul apoi le va fi avocat, și i va elibera.

Ședința de după ameăzi.

După cum am amintit între fasiunile acușăilor există diferență cu privire la uciderea servitoarei și a băiatului. Kleeberg afirmă cu pozitivitate, că el a ucis numai pe Dr. Friedenwanger, și n'a lovit cu piciorul de sobă nici în muere nici în copil și servitoare, precând Marlin concede că a dat și în băiat și servitoare, pozitiv însă nu poate afirma.

Din oculata făcută de medici asupra cadavrelor rezultă, că atât muera, băiatul, cât și servitoarea au avut mai multe rani la cap, de unde se deduce, că ei au fost loviți mai de multe ori. Kleeberg rămâne pelângă fasiunea sa, chiar și când i se spune, că pe piciorul de sobă cu care a lovit el se află lipit păr de pe capul nevetei lui Friedenwanger, esplincând această impregiurare cu posibilitatea, că părul s'a putut lipi de pe piciorul, cu care a lovit Marlin, fiind ambele puse în ștergariu, și aruncate sub pod lângă spitalul civil.

Se cetește apoi protocolul despre aflarea obiectelor cu cari s'au servit la omor. Înteressant este că aceste obiecte fură aflate tocmai la înmormântarea victimelor din spitalul civil. Presidentul arată obiectele și acușăii istorisece, care cu care obiect s'a folosit la executarea măcelului.

Se ascultă fiul Drului Friedenwanger, cadet în armata comună. El nu știe nimica mai detaiat despre starea financiară a tatălui său.

Se ascultă tutorul fiului lui Friedenwanger, Burger, căpitan în pensiune. La răspunsul acestuia că starea averei încă nu este staverită definitiv de cătră scaunul orfanal, să trece preste acest obiect.

Socrul lui Friedenwanger, jidanul Berger, întrebă la cât și prețuește paguba priu acest omor spune vre o 1300—1400 fl.

Se provoacă tatăl fetei omorite George Müller din Cristian, și el și prețuește paguba cu 80 fl.

Se cetește protocolul luat cu agentul dela „Riuniune Adriatică“ despre paguba de 500 fl. cauzată acestei societăți de asigurare prin focul dela Friedenwanger.

În fine vom mai aminti fasiunile avocatului de aici Parteniu Cosma, care prin o sumă de epistole ale avocatului Marlin arată animositățile acestuia față cu usurariul ucis, și demonștră marea inimicție ce a existat între acești doi, inimicție amintită de tînărul Marlin, și care a dat naștere acestui crunt omor.

— Mi vestește apropiata sa relntoarcere.

Olivia și împreună mânil acoperite deja de numeroase sbireituri, în zadar combătute.

— Ce fericire! strigă ea cu un transport aproape copilăresc, vom părăși dar această grosnică mânăstire! vom revedea Parisul, altarul graciilor, frumuseții, plăcerii.... Era și timpul, Claro: muriam de urit!

Tinera femeie recădu-se în visarea ei. Olivia o privi cu curiositate, apoi un zimbet ușor i se arată pe buze.

— Dar ceialaltă? întrebă ea apropiindu-se cu un aer confidențial.

Ceialaltă? repetă Clara, a ridica asupra mătușii sale o privire întrebătoare.

— Da scrisoarea ceialaltă.

Comitesa nu se putu apăra de o repede mișcare de spaimă; o roșăță repede-i trecu pe obraz; ea plecă ochii.

— Ceialaltă.... șise ea neîntrănsind; ceialaltă e dela o vechiă prietină.... o prietină din monăstire.

— Ah! făcând d-șoara d'Audetot, al cărui zimbet deveni batjocoritor; cunosc eu pe aceea amică, Claro?

— Nu cred.

— Cum se numește?

— Lucia de Volunrange, răspuse comitesa, încercându-se a-și stăpâni vocea.

Olivia făcând un gest de îndoială și-și aprinse lumina.

— Acest nume nu-mi este atât de necunoscut pe cât poți crede, șise ea; l'am cetit în mai multe romane.... Claro; bună seara, scumpa mea nepoată. Numele e foarte nimerit!

Dicend aceste, după ce aruncă asupra tinerei femeie o privire neindurată, se retrase cu un pas măreț.

O espresione de nemulțămire întunecă grațiosul chip al Clarei.

— Poate că n'ar fi trebuit să tănuiesc această nebunie, gândi ea. Și cu toate acestea mătușea mea e nesocotită, bărbatul meu cam lesne creșător.... Da mai bine voesc să știu singură....

Se intrerupse. Fără de voie, mâna ei merse să caute sub corsagiul său un microscopie bilet de o hârtie ce gădila ca o îndoitură de mătasă albă.

Îl apropiă de cămin și-l ținu o secundă deasupra flacărilor; apoi schimbându-și gândul, îl deschise în loc de a-l arde.

Era unul din acele bilete nebunești, ce mulți dintre oamenii cei mai cu minte au scris la douăzeci de ani; o scrisoare plină de speranțe estravagante, de respecte preste măsură, de mișcări idolatre. Clara l' ceti cu toate acestea dela început

până la finit; gura ei lăsa să-i scape mici exclamațiuni de ciudă, dar ochiul său urma cetirea, nu fără un oarecare interes. Scrisoarea era semnată „Raymond d'Audetot.“

— Copil ce este murmură ea, pe când drăguțele-i degeste mototoiaiu hârtia; me amenință cu venirea lui!

Ea deschise o altă scrisoare pe care o ceti repede cu o privire distrasă: aceasta era dela D. de Jaucourt. Înainte de a fi terminat prima pagină, comitesa și plecă capul pe mână, și mîntea i se cufundă într'aceea somnolentă visare chieată de osteneala morală, singurătate și tăcere.

Raymond era și el nepoțel domnișoarei Olivia... Clara și el fusese crescuți împreună în castelul d'Audetot, până la vârsta de patru spre-șce ani. La aceasta epocă, Raymond plecă la Paris pentru a și termina educațiunea militară. După plecării fuse tristă: cei doi copii se iubeau; Raymond rugă pe Clara să-i păstreze inima ei, cea ce densa promise plângend. Când, preste doi ani, marquisul de Jaucourt îi ceru mână, fata opuse promisiunea făcută Reymond. Dar marquisul era bogat, de o mare fafamilie și ține un mare loc la curte; O asemenea alianță îndestula toate ambițiunile familiei d'Audetot; obiectiunea Clarei fu luată drept o copilărie, și ceremoni se îndeplină în scurt timp. (Va urma.)

Cu acestea s'a terminat ziua primă a acestei pertractări. A doua și la oarele 9 se va continua pertractarea în ordinea lucrurilor cuprinse în acțiune.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Toplița română, 5 Novembre 1884. Domnule Redactor! În prețurile coloane ale „Telegrafului român” Nr. 124 a apărut o corespondență „De sub Călimani,” în carea dl corespondent și-a luat osteneala a descrie starea în carea s'ar afla comuna noastră Toplița română. — Poate că nu ar fi avut nimenea nimic de a reflecta la aceea, dacă puținul adevăr, ce-l conține în introducerea sa, nu s'ar fi schimbat cătră fine în lucruri de cuprins neadeverat, și dacă nu s'ar fi ivit din acea corespondență intențiunea și scopul egoistic, ce voește a urmări dl „u” cu corespondența sa.

Fie-mi permis pentru înțelegerea celor următoare a constata, cumcă comuna Toplița română se află situată la poalele mușilor Călimani, imprăștiată pe o întindere de preste 15 kilometre lungime, și incungurată de toate părțile cu munți și locuri cu păduri, printre cari se află câmpuri de fânețe și locuri arătoare, având un hotar de preste 27 mii jugere □, și aproape 3 mii locuitori greco-orientali; apoi un număr însemnat de români greco-catolici, magiari rom. catolici, israeliți, precum și din alte naționalități mai puțin. — Dela înființarea ei această comună, până aproape în timpurile mai recente, a fost locuită — cu foarte puține excepțiuni — numai de români, dar fiindcă dela un timp începu să se purtat și se poartă o neguțătorie în mare de plute (lemn de brad), au început a o copleși străini de deosebite naționalități; și cu deosebire de un timp începu au început a se încuiba aici jidănițe multă, de curentul cărei-a pe altă cale nici dl „u” — pe lângă tot curagiul seu — nu va fi în stare a o apăra.

E trist dar adevărat, că poporul ales alui Israil e protegiat în statul nostru. Esemple avem chiar în comuna noastră, când jidaniți, pe cari comitetul comunal nu a voit ai primi ca membrii ai comunei — din unele motive legale — și-au căpătat concesione de domiciliu în comună din partea celor dela putere.

Altul e modul dar prin carele am putea ajuta în astă privință poporului nostru dle „U”, și nu ce-l început de dta, și anume: când noi ca fi credincioși ai bisericeii am auđi în Dumineci și sərbători predici, învățători despre modul cum ar trebui să ne ferim de relele ce ne bântue; dar noi nici că mai știm ne cum să auđim de aceea rostindu-se de pe amvon, oi numai grija plutelor ne a compleșit pe toți întrun atăta încât toate celelalte lucruri a le sufletului sunt numai laterale pe lângă plute. — Nu e dar de ajuns a arăta lumii relele, ce ne bântue, ci cei chiemați a apăra poporul de astfel de pericole trebuie să-și facă dătorința ostendind și luptând necontentit, pentru de a paraliza cel puțin răul dacă nu vor fi în stare al delatura cu totul.

Ca om dela sate — nefind eu cărturariu dela oraș — mi se dă mai puțină ocaziune de a putea ceti jurnale multe; ear poporului necărturariu numai prin comunicarea altora cu graiu viu i-se dă ocaziune a auđi multe bune, ce se publică în acelea; așadar ar fi dătorința celor însărcinați cu conducerea turmei a vorbi la deosebite ocaziuni lucruri cari l'interesează pe popor și din pățania altora s'ar îndrepta.

Dorere însă că la noi cei chiemați a s'evărși aceste lucruri și petrec puținul timp liber în casina — din loc între cei din alte naționalități și confesiuni, bietul popor necărturariu când vede exemplele le urmează, căci poporul necult e asemenea copilului, carele imitează faptele mai marilor sei.

Astfel stăm la noi, deci nu e mirare că nu ne mai ajungem cu venitele.

Să nu creadă însă cineva că în o comună binecuvântată, cum e și a noastră, ar domni „miseria generală” precum se exprimă dl „u”, nu, căci cereale se produc pe miile de jugere de pământ, ce posed locuitorii acestei comune; ear unde nu se produc cereale lemnul de brad suplinește lipsa, primindu-se cele mai frumoase sume ca preț al aceluia. — Au doară mașina de vapor pentru imblătimea cerealelor, carea se folosește în comuna Toplița română, imblătimește vânt — și nu cerealele produse prin munca și osteneala noastră pe otarul nostru?*)

Suntem ce e drept îngreuiată cu multe dări, dar aceasta e soarta tuturor fiilor acestei patrii de un timp începu, și noi poporul nu putem decât a ne tângui; conducătorii noștri sunt chemați a lucra pentru ușorarea sarcinelor, și noi le vom urma, dacă-și vor lăsa năravul avut până acum totdeauna de a ne părăsi pe noi și a trece în castrele streine, preferind micile interese private cauzelor comune.

*) Am voi se știm în ce proporție este împărțită averea, ca se putem judeca generala bogăție din Toplița. Red.

Acestea premersă vin acum la adevărata intențiune și scopul ce a voit dl „u” a urmări cu corespondența sa. — Numărul parochilor nu i convine dsale, și aceea a dat ansă de s'a ostentit a scrie corespondența din cestiune. — Apoi știu și sum convins că dsale nu i convine înmulțirea numărului parochilor la noi, căci până acum noi eram totuși în Toplița, dar apoi venind și alte persoane la ocăruiere pe lângă noi, atunci deu nu vom putea lucra după placul și voința noastră tot numai pentru interesul pungei noastre, ci va trebui să separăm încâtva pungele. — Aceasta ne supără pe noi și ne face a pași chiar și în publicitate, doară vom putea rămânea și în venitor tot în stadiul cel vechiu.

Nu mai încape nici o îndoială mai departe, că la noi sunt două parochii, și numai dl „u” poate afirma un lucru ca acela, că în Toplița română a fost numai un paroch; ear alt individ sar gena a spune un astfel de neadever. — Nu e lucru de discutat ceea ce e faptă complinită. — Toplița română a constat din două parochii încă din timpurile cele mai vechi, și astăzi se află pe calea întregirei una, carea aproape de 6 ani se afla vacantă. Apoi cine va crede că dl „u” e atât de scurt în memoria sa cât să nu-și mai aducă aminte de aceea, că repausatul preot T. P. a fost paroch în Toplița? Și că actualul paroch și antecesorii dsale precum repausatul preot St. și antecesorii sei alți doi sau trei preoți au fost toți parochi dar nu capelani? Și că comuna Toplița e împărțită încă de pe timpul primilor sei parochi în două parochii separate una de alta, purtând numirile de: Toplița I și Toplița II parochie? Dovadă sunt și cerculariele oficioase, cari după cunoștința mea, și a tuturor cari știm puțină carte, ni s'au împărțit totdeauna în câte două esemplare și adecă pentru două parochii. — Deci dacă ar fi existat în Toplița română numai o parochie, atunci pentru ce ni sau trimis din partea superiorilor noștri cerculariele oficioase pentru două parochii? De sigur pentru aceea, că superiorii noștri nu au pierdut din evidența parochia a II-a, precum voește a face dl „u”, ci au ordonat de mai multe ori întregirea acelei parochii. — Dic că s'au ordonat mai de multe ori întregirea parochiei a II-a basat pe acte, cari ni s'au comunicat în mai multe rânduri prin oficial protopresbiteral.

Când ne-au îndatorat organele noastre superioro bisericești a escrie concursul, acelea au știut poate mai bine ca noi însine necesitatea întregirei parochiei a II-a. — O știm și vedem ba chiar simțim și noi necesitatea, când suntem martori la mai multe neajune, ce ne împină din cauză că un singur paroch nu e în stare a ne implini toate lipsesele sufletestii.

Tac despre alte lucruri, cum sunt de exemplu trecterile la religiunea gr. catolică a le specifica mai pe larg, precum și despre numărul însemnat al pruncilor noștri botezați la gr. catolici. — Voesc a dice numai atât, că la noi a lipsit zelul cătră biserică și scoală a celor încredințați cu conducerea lor, căci astăzi am putea avea scoala și biserica gata. — Me vei întreba poate dle „u”, că cum? Eata cum: Dacă se îndatora fiecare parochian a aduce câte cu un jug un lemn de plută în folosul scoalei, ceea ce aici la noi ne custează pe fie carele foarte puțin și o osteneală de tot neînsemnată, atunci în o earnă — fiind numărul jugurilor foarte mare la noi — s'ar fi căpătat sute de lemne, încât din acelea s'ar fi putut edifica scoala și din prisosul lemnului s'ar fi putut plăti și măestrii. — Dacă s'ar fi aflat indiviđi, cari se se opună, pentru aceea este mijloc și cale de ai putea constringe.

Lucrul ce-mi zace mai mult la inimă este biserica nefinită — începută mi se pare la anul 1866 — ai cărei muri goli la fiecare privire mi stirnesc în inimă un simț de compătimitire față de bietul popor, carele și-a făcut dătorința față de biserică, prestand cât ia stat în puțință, fără de a putea vedea gata biserica, speranța așteptărilor sale.

Și aici alipsit conducerea bună, căci atunci și aceea ar fi gata cu cât s'a prestat din partea poporului. — Se cere deci zel și activitate și cu deosebire atragere cătră chieamarea sa dela cei chiemați a îndeplini aceste lucruri. — Așadar dle „u” să nu ne mai nisum a ține și în venitor misera stare de lucruri, în carea ne aflăm în Toplița română, ci împreună cu toții să punem numărul la lucru doară vom pute ajunge la limanul dorit.

Acestea am voit a i-le pune la inimă dlui „u”, ca să înțeleagă pasul său rătăcit, carele lau făcut cu corespondența sa. — Am dis în general fără de a ataca personalități, și cred că dl „u”, venind la convingere dreaptă, în venitor nu-mi va mai da ocaziune a ne mai întâlni pe astă cale. *)

*) Este de tot curioasă nervositatea din această corespondență chiar și în stilizarea de acuma. Domnul „U” a

Date statistice.

(Urmare.)

Tabela Nr. 11. Căsătorii după instrucțiune. Populațiune urbană. Bărbați însurați: 3301, cari au iscălit numele lor; 2.326, cari au declarat că nu pot iscăli. Femei măritate: 1.959, cari au iscălit numele lor; 3668, cari au declarat că nu pot iscăli numele lor. Populațiune rurală. Bărbați însurați: 5.179, cari au iscălit numele lor; 31.261, cari au declarat că nu pot iscăli numele lor. Femei măritate: 1.187, cari au iscălit numele lor; 35.253, cari au declarat că nu pot iscăli numele lor. Populațiune urbană și rurală unite. Bărbați însurați: 8.480, cari au iscălit numele lor; 33.587, cari au declarat că nu pot iscăli numele lor. Femei măritate: 3.146, cari au iscălit numele lor; 38.921 cari au declarat că nu pot iscăli numele lor.

Tabela Nr. 12. Căsătorii după etate. Populațiune urbană. Bărbați: O. mai tineri de 18 ani; 1.759 între 18 și 25 ani; 2848 între 25 și 35 ani; 760 între 35 și 45 ani; 237 între 45 și 60 ani; 23 mai bătrâni de 60 ani: În total 5.627. Femei: 4 mai tinere de 15 ani prin dispense; 1.222 între 15 și 18 ani; 3.323 între 18 și 25 ani; 833 între 25 și 35 ani; 220 între 35 și 45 ani; 25 între 45 și 60 ani; mai bătrâne de 60 ani. În total 5.627. Populațiune rurală. Bărbați: 79 mai tineri de 18 ani; 21.323 între 18 și 25 ani; 11.202 între 25 și 35 ani 2.744 între 35 și 45 ani; 1.026 între 45 și 60 ani; 66 mai bătrâni de 60 ani. În total 36.440. Femei: 45 mai tinere de 15 ani prin dispense; 4801 între 15 și 18 ani; 25.411 între 18 și 25 ani; 4.974 între 25 și 35 ani; 1.325 între 35 și 45 ani; 285 între 45 și 60 ani; 9 mai bătrâne de 60 ani. În total 36.440. Populațiune urbană și rurală unite. Bărbați: 79 mai tineri de 18 ani; 23.082 între 18 și 25 ani; 14.050 între 25 și 35 ani; 3.504 între 35 și 45 ani; 1.263 între 45 și 60 ani; 89 mai bătrâni de 60 ani. În total 42.067. Femei: 39 mai tinere de 15 ani; 6.123 între 15 și 18 ani; 28.734 între 18 și 25 ani; 5.307 între 25 și 35 ani; 1.545 între 35 și 45 ani; 310 între 45 și 60 ani; 9 mai bătrâne de 60 ani. În total 42.067.

Tabela Nr. 13. Căsătorii după religiune. Populațiune urbană: 8.719 ortodocși; 353 catolici; 106 protestanți; 100 armeni; 21 lipoveni; 136 mahomedani; 1.819 israeliți. În total 11.254. Populațiune rurală: 70.191 ortodocși; 1.304 catolici; 34 protestanți; 16 armeni; 42 lipoveni; 470 mahomedani; 823 israeliți. În total 72.880. Populațiune urbană și rurală unite: 78.910 ortodocși; 1.657 catolici; 140 protestanți; 116 armeni; 63 lipoveni; 606 mahomedani; 2.642 israeliți. În total 84.134.

Tabela Nr. 14. Amănunte deosebite în privința căsătoriilor*). Populațiune urbană. Bărbați însurați 4.973 pentru prima oară; 621 pentru a 2 oară; 33 pentru a treia oară. Femei măritate; 5.105 pentru prima oară; 514 pentru a doua oară; 8 pentru a treia oară. Populațiune rurală. Bărbați însurați. 31.754 pentru prima oară; 4.450 pentru a doua oară; 236 pentru a treia oară; Femei măritate; 33.115 pentru prima oară; 3.229 pentru a doua oară; 96 pentru a treia oară. Populațiune urbană și rurală unite. Bărbați însurați; 36.727 pentru prima oară; 5.01 a doua oară; 269 pentru a treia oară. Femei măritate: 38.220 pentru prima oară; 3.743 pentru a doua oară; 104 pentru a treia oară.

Grupa II. Nașteri. Tabela Nr. 15. Nașteri după secs în țara întreagă. În Ianuarie 6.071 băeți, 5.242 fete; în Februarie 8.168 băeți 7.463 fete; în Martie 8.662 băeți, 7.956 fete; în Aprilie 9.090 băeți, 8.194 fete; în Mai 9.541 băeți, 8.917 fete; în Iunie 8.342 băeți, 7.766 fete; în Iulie 8.789 băeți, 8.093 fete; în August 8.792 băeți, 8.019 fete; în Septembrie 7.990 băeți, 7.271 fete; în Octombrie 10.772 băeți, 9.665 fete; în Novembre 8.774 băeți, 8.325 fete; în Decembre 5.373 băeți, 4.729 fete. În total 100.364 băeți; 91.640 fete. Total general 192.004.

Tabela Nr. 16. Naștere după secs. Populațiune urbană. În Ianuarie 1.372 băeți, 1.277 fete; în Februarie 1.463 băeți, 1.356 fete; în Martie 1.470 băeți, 1.362 fete; în Aprilie 1386 băeți, 1.235 fete; în Mai 1.314 băeți, 1.188 fete; în Iunie 1.197 băeți, 1.165 fete; în Iulie 1.278 băeți, 1.239 fete; în August 1.434 băeți, 1.325 fete; în Septembrie 1.221 băeți, 1.190 fete; în Octombrie 1.414 băeți, 1.322 fete; în Novembre 1.388 băeți, 1.277 fete; în Decembre 1.219 băeți, 1.088 fete. În total: 16.156 băeți, 15.024 fete. Total general 31.180.

Tabela Nr. 17. Nașteri după secs. Populațiune rurală. În Ianuarie 4.699 băeți, 3.965 fete; în Februarie 6.705 băeți, 6.107 fete; în Martie 7.192 băeți, 6.594 fete; în Aprilie 7.704 băeți, 6.959 fete; în Mai 8.227 băeți, 7.729 fete; în Iunie 7.145 băeți, 6.601 fete; în Iulie

scris despre lucruri de interes general, pentru cari noi suntem recunoscători.

Răspunsul se învârtă tot pe lângă întregirea parochiei, care pe noi ca diaristi nu ne împoartă, fiind ea afacere internă bisericească.

*) Divorțul este admis în România și de legea religioasă și de legea civilă. După legea religioasă, divorțul se pot căsători până în 3 ori. După legea civilă această margine nu există.

7.511 băeți, 6.854 fete; în August 7.358 băeți, 6.694 fete; în Septembrie 6.769 băeți, 6.081 fete; în Octombrie 9.358 băeți, 8.343 fete; în Noiembrie 7.386 băeți, 7.048 fete; în Decembrie 4.154 băeți, 3.641 fete; în total 84.208 băeți, 76.616 fete. Total general 160.824.

Tabela Nr. 18. Nașteri după sexe și după starea civilă. Copiii legitimi în țeara în-treagă. În Ianuarie 5.700 băeți, 4.890 fete; în Februarie 7.752 băeți, 7.069 fete; în Martie 8.212 băeți, 7.515 fete; în Aprilie 8.653 băeți, 7.770 fete; în Mai 9.145 băeți, 8.522 fete; în Iunie 7.968 băeți, 7.925 fete; în Iulie 8.393 băeți, 7.703 fete; în August 8.367 băeți, 7.591 fete; în Septembrie 7.606 băeți, 6.909 fete; în Octombrie 10.295 băeți, 9.203 fete; în Noiembrie 8.403 băeți, 7.959 fete; în Decembrie 5.055 băeți, 4.460 fete; în total 95.549 băeți, 86.567 fete. Total general 182.506. (Va urma)

Pentru veduva sëracă

și cei 6 orfani, pentru cari s'a cerut ajutoriu în Nr. 131 al „Tel. Rom.“ ax înțrat:

- Dela dl P de D., Sibiu fl. 2.—
- Dela dna I. de P., „ 16 bucăți de vestminte.
- Dela un anonim din Brașov fl. 10.—
- Dela alt „ „ „ „ „ 2.—
- Dela dl I. B., din Solnocu, „ „ 1.—
- Dela dna Aneta Demetriu, din Bucu-reșți 4 bucăți vestminte și „ „ 3.—
- Dela dna N. N. din Sibiu, diferite victualii. Sibiu 13/25 Novembre 1884.

Zacharia Boiu, par. greco-orient. cet.

Anunț.

Obiectele care vor servi de câștiguri la loteria arangiată de Reuniunea femeilor române din Sibiu sunt espuse în 2 localități casa „Albina“ Strada Baier Nr. 1 etagiul I, și se vor putea vedea din 15/27 Novembre încolo în toate zilele dela oarele 10—3 cu preț de intrare de 10 cr. Comitetul.

Mulțămită publică.

Pentru sortitura arangiată de Reuniunea femeilor române din Sibiu au intratu următoarele obiecte:

Dna Viora Chețan: 1 colecțiune de minerale. Dlul Georgiu Urdea, paroch gr. or. 1 ramă sculptată de Cristian Preșmerian, elev al clasei a II-a a scoalei de sculptură din Săcele.

Pentru bunăvoința arătată față cu această Reuniune comitetul le exprimă mulțămită pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Henrik Stanley) în zilele trecute a ținut în Berlin o prelegere interesantă despre călătoriile sale din 1876 și 1877 în Africa. Porniți din Nyangve țice el și înaintând pe lângă apa, care pe atunci încă nu se numia Kongo, luptând cu neajunsuri și greutate abia după aproape 100 mile, am ajuns la vîrsătura acelei ape. A avut să sufere foarte mult dela indigeni. Soldații lui nu odată și-au perdit curajul. O! căci totul e atât de întunecos, atât de periculos! Înainte! În lumina cea eternă sau în întunerecul etern! Înainte în numele lui Ddeu! Numai după ce am promis indigenilor 2600 dolari s'au învoit să-mi petreacă luntrea, ca să impedeze deser-

tarea concălutorilor mei. Așa apoi am mers pe apă în jos înaintea noastră fiind pururea ceață. Când, ajunși la locul prefipt, ne am despărțit de călăuzii noștri, inimile noastre au fost cuprinse de o temere nu tocmai de toate zilele. Ce e drept atât coragiul am mai păstrat în noi, cât băiatul acela, care cu frica în oase, dar cu mânie pe buze strigă confrarului seu: Apropiete dacă ai curagiul! Dar dacă s'ar fi aflat cineva în momentul acela și ne-ar fi promis 5 marce, nu, dar 5 groșițe ca să ne rentoarcem, toți ne-am fi rentors bucurându-ne că am aflat un pretecast. Nu s'a aflat însă nimenea, care să ne facă ofertul și așa am tot înaintat spre meadă-noapte.

După zile de chin și pline de osteneți am apucat spre ținta noastră spre apus. În fine puturăm vedea oceanul Atlantic! Și ce am ajuns prin aceasta? Binevoiti a privi (Arătând pe mapă): Una a șasa parte din Africa, care a fost necunoscută englezilor și tuturor popoarelor civilizate. Am dat preste un teritoriu, care prin productivitatea și frumuseța lui ne a revocat în memorie părțile de meadă și din Francia. Mi-am propus, ca să ăscit interes și compătimitere pentru această regiune coperită în velul întunericului. Un ce din interiorul meu mi-a dicțat să spun lumii ce am văduț, ce am simțit. M'am reintors. În Marseille m'au cercetat trimișii regelui Belgiei. Prin mijlocirea lor m'a recercat și me mai duc odată în Africa. Cum, acum în Africa? Pentru lumea asta nu. Sunt exploatați, obosit. Dar după ce am mîncat un beefsteak gustos, după ce am beut un pocal de champagne și după ce am fost în teatru — după ce am simțit, că sunt regenerat, le-am dîs: Me voui mai cugeta asupra lucrului. Am cutrierat Europa și la 50 orașe engleze le am propogat evangelia teritoriului necunoscut. Englezii au fost înmărmuriți la auzul prelegerilor mele; dar spre descoperiri ulterioare nu mi-au oferit parale. După aceasta mi-am compus cărțile mele. În 1879 am primit propunerea regelui Belgiei și me-am reintors în părțile Kongului. Anii dela 1879—1884 au fost anii unei munci nesuportabile. Sub durata timpului acestuia am cutrierat 11,000 mile, am pus basă la 45 stațiuni și pe un teritoriu cam cât e Germania, am intrudus elementele cele mai primitive ale culturii. Se înțelege de sine, că cel ce va fi aruncat de soarte în aceste regiuni, nu va da preste teatre, Hotel Royalra, jurnale, dar de ori-ce naționalitate va fi, va fi bine primit. Dacă DVoastră me întrebați, că ce voim, Ve răspund, că noi în Africa cea liberă dăm mâna cu toți aceia, cari vor să ia parte la opera civilizatoare, cu ori-cine dar cu deosebire cu germanii. Regiunile acelea ne dau cele mai bune chance pentru cultura pămîntului, pentru comerciu. Îl privim de un teritoriu comercial comun, în care ori cine poate lucra pentru sine și pentru cei ce-l încungiură, fără de a mai da bacșisuri oficialilor pentru a căpața licenție. Noi avem trebuință de comercianți din toate naționalitățile. Dar ce ar țice acestia, când aflându-ne înaintea porții am pretinde 60% vamă? Nu avem. Ar țice: „Voi nu ne puteți da, decât parocsism și soare ferbinte, acolo nu sunt decât oameni negri, bărbați și femei, cari mîroasă nu tocmai plăcut! Numai așa vom merge, dacă intrarea va fi liberă. Portugalia însă n'o voiește aceasta „N'ați numărat cu noi — țice portugezii, — o recunoștem, că în interesul Kongului n'am făcut alta decât, că cu 400 ani înainte l'a văduț un oficial de al nostru și prin urmare întreg riul e al nostru“. Asta nu va fi așa țice conferențiarul — căci atunci este zădărnice tot planul nostru pentru civilizarea pămîntului Kongo. S'a ventilat, că clima Americii ar fi rea, nesănătoasă. Ve voi spune cum stă treaba?

Avem noi 160 oameni albi acolo, pe cari acum cu mult mai puțin i genează atmosfera, decât în anul prim al aședării lor. Cel ce abusează de beuturi spirituoase acela ușor va pătimi de ficat; dar cel ce bea din când în când câte un pocal de vin sau de bere acela ușor poate suporta clima Africeii.“ A enumerat productele mai de frunte din regiunile Kongului. Cei preșenti l-au aplaudat pe Odiseul modern, pe care mai întăiu redactorul diariului „New-york Herald“ l-au trimis în Africa spre a cerceta Livingston. I sau adus mulțămite ferbiunți pentru prelegerea plină de viață.

* (Despre fumul de tutun.) În un jurnal medical din Varșovia și espune Drul Zulinski părerile sale despre influința fumului de tutun asupra oamenilor și a animalelor. El a documentat că fumul de tutun e unul din cele mai puternice otrăvi folosit chiar și în măsura mai mică. Influința asupra omului nu prea are dacă numai nu se inspiră în măsura mai mare, deci dar nu e consult a se trage — după cum se țice, — în piept. După opinia Drului Zulinski natura otrăvitoare a tutunului nu e urmarea numai a nicotinelui. Fumul de tutun chiar și în cazul când se curăță de nicotin este otrăvicios. Să află în el Colodine (un alcooloid) carbonoxid și hydrocyan. Influințele produse din escesele în fumat atârna dela natura tutunului și dela modul fumării. Cel ce fumează sugări ia în sine cu mult mai multă otrăvă de cât celce fumează sugarete și acesta mai multă decât celce fumează din pipă; mai puțină otrăvă ia acela, care fumează din hargile — pipă turcească, — căci trecend fumul prin apă, se spală și își depune particulele stricicioase în aceasta. După cum în genere este cunoscut între fumători: din ce e mai închis tutunul cu atâta e mai tare, și pentru aceea mulți se feresc de tutunul închis Spre a satisfice fabricanții poței fumătorilor nu odată falsifică tutunul și foilor închise le dau o culoare mai deschisă. Culoare deschisă de regulă i-o dau prin niște materii chemice, cari în sine sunt otrăvicioase. Fumul din un astfel de tutun de regulă pițigă și causasă adeseori inflamațiunea limbei. În Engletira cel mai întrebuițat tutun este cel în pestrițat cu picuri deschise. Fumul acestui tutun dă ansă la beșicarea limbei. Cu deosebire oamenii bătrîni se se ferească de astfel de tutun și se se folosască de tutun mai închis, care și el e stricicios, dar cel puțin nu e atât de periculos.

Mai nou.

În procesul Kleeberg-Marlin s'a publicat astăzi la 9 oare sentența. Ambii asasini sunt condamnați la moarte prin ștreang. Sentința se va eseguta mai întăiu asupra lui Marlin apoi asupra lui Kleeberg.

Decursul pertractării finale la alt loc.

Loterie.

Mercuri în 26 Novembre 1884.

Sibiu:	51	34	43	66	75
--------	----	----	----	----	----

Bursa de Viena și Pesta.

Din 25 Noemvre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.60	123.25
Renta de aur ung. de 4%	95.45	95.25
Renta ung. de hârtie.	51.60	51.50
Galbin	5.78	5.76
Napoleon	9.75½	9.73
London (pe poțta de trei luni)	123 —	123.05

Nr. 794. [942] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr. or. de a III-a clasă Rodeș, protopresbiteratul Sighișoarei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

- 1! Casa parochială cu donē încăperi, cu edificatele necesare economice de peatră în stare foarte bună, grădina de pomi și de legumi;
2. dela 32 familie române câte una ferdelă de grău s'au cucuruz sfârmat și câte una ferdelă de ovēs, după măsura veche.
3. dela 18 familie neorustice câte una ferdelă de cucuruz sfârmit, măsura veche;
4. până la eruarea unei porțiuni canonice despre care sunt bune prospecte, — folosirea a două lunci cu product de 6 cară de fân;

5. un loc de arătură cu productul de un car de cucuruz;

6. dela 25 familie câte o țic de lucru cu carul și dela 25 familie câte o țic de lucru cu palmele;

7. lemnele de foc necesarie:

8. venitele stolari, — cari toate la olată dau suma de 255 fl. v. a.

Cei ce voesc a competa la aceasta parochi, sunt poțtiți a-și așterne suplicele lor, instruite în sensul prescrișor Statutului organic și al regulamentului pentru parochii cu documentele necesare la oficiul protopresbiteral scris, sub durata termenului prememorat.

Sighișoara, 10 Novembre, 1884.

În conțelegere cu concernintele comitet parochial.

Oficiul protopresbiteral român ortodox oriental al tractului Sighișoarei.

Demetriu Moldovan, adm. protopresb.

Nr. 616. [940] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă stațiunea de paroch în a doaua parochie de classa a II-a din Toplița română, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Dela 268 familie a una felderă (16 cupe) cucuruz sfârmit prețuită felderă în un floren face 268 fl.
 2. Dela 268 familie câte o țic de lucru cu palma a 35 cr. 93 fl.
 3. Dela botez, cununii și înmormentări după calculul mediu de 5 ani 151 fl.
 4. Din porțiunea canonică 40 jugere folosibilă tot numai în al doilea an cu venit de 20 fl.
 5. Alte prestațiuni 94. fl. — Suma 626 fl.
- Petenții vor ave a subșterne suplicele lor concursuali instruite în sensul legilor vigente bisericști la subșterul (p. u. Maros Vécs.)

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel la 6 Novembre 1884.

În conțelegere cu comitecul parochial.
Galaction Șagău,
protopresbiter.

Nr. 563. [943] 1—1

Publicațiune.

Prin sentința Venerabilului Consistoriu ddo 3 Aprilie 1884 Nr. 1197 B. s'a desfințat cășatoria dintre Maria Ioan Todor gr. or. din Schodul ca actoră și Iosif Răduțoiu gr. or. din Moeciul inferior. Aceasta se aduce la cunoștință cu acel adaus, că nevindu-se inctul în termin de 45 zile dela publicare, conform § 124 din procedura matrimonială, actorei i se dă voie a pași la altă cășatoriă.

Zernești, 13 Octombrie 1884.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului lui Branului.

Traian Mețian,
adm. ppresb.